

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 187 (XXXI) — Nr. 1005

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 13 decembrie 2019

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 633 din 15 octombrie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6 alin. (1) din Codul penal	2-3
Decizia nr. 634 din 15 octombrie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 307 alin. (1) din Codul penal	4-7
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
917. — Hotărâre privind suplimentarea bugetului Ministerului Finanțelor Publice pe anul 2019 din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2019	8

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 633**

din 15 octombrie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6 alin. (1) din Codul penal

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Mihaela Ionescu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Marinela Mincă.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6 alin. (1) din Codul penal, excepție ridicată de Florin Sandu în Dosarul nr. 4.827/236/2017 al Judecătoriei Giurgiu — Secția penală și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.408D/2017.

2. La apelul nominal lipsește autorul excepției, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care solicită respingerea, ca nefondată, a excepției de neconstituționalitate și menținerea jurisprudenței în materie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 6 iunie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 4.827/236/2017, **Judecătoria Giurgiu — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6 alin. (1) din Codul penal**. Excepția a fost ridicată de Florin Sandu în soluționarea cauzei penale având ca obiect intervenirea unei legi penale noi, potrivit art. 595 din Codul de procedură penală.

5. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autorul solicită, în esență, admiterea acesteia în sensul pronunțării Curții Constituționale asupra aplicării art. 6 alin. (1) din Codul penal fără a se lua în calcul cauzele de majorare a pedepsei cu ½ în caz de recidivă.

6. **Judecătoria Giurgiu — Secția penală** opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Instanța apreciază că legea penală mai favorabilă se apreciază în mod global, nu doar prin prisma limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în norma de incriminare.

7. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate invocate.

8. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate invocată este neîntemeiată. În acest sens reține că în contextul consacării explicate în Constituție a principiului separației puterilor în stat, prin Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, a fost stabilită relația între principiul autorității de lucru judecat și aplicarea legii penale mai favorabile în cazul pedepselor definitive. Principiul constituțional enunțat impune reducerea la minimum necesar a atingerilor aduse autorității de lucru judecat, astfel că o restrângere a acestei autorități se justifică doar în măsura în care are la bază tot un principiu de natură

constituțională, cum este principiul legalității pedepsei. Noul Cod penal a menținut reglementarea aplicării obligatorii a legii penale mai favorabile, renunțând la aplicarea facultativă a acestei legi în cazul pedepselor definitive, aceasta din urmă neputând fi justificată prin raportare la principiul legalității. Cu privire la conținutul textului de lege criticat, apreciază că acesta nu cuprinde norme de natură a încălca principiul egalității cetățenilor în fața legii, ele aplicându-se tuturor persoanelor ce cad sub incidența lor. Mai mult, consideră că dispozițiile criticate reprezintă o consacrare a principiului constituțional potrivit căruia *„Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile”*. În ceea ce privește modalitatea de aplicare a legii penale mai favorabile, precizează că instanța de contencios constituțional s-a pronunțat cu privire la acest aspect, constatând, în Decizia nr. 265 din 6 mai 2014, că art. 5 din Codul penal — care reglementează modalitatea de aplicare a legii penale mai favorabile până la judecarea definitivă a cauzei — este constituțional în măsura în care nu permite combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile. În final, observă că autorul excepției se referă în argumentarea sa la modalitatea de aplicare a legii penale de către organele judiciare, aspect care nu intră în sfera de competență a organelor judiciare.

9. **Avocatul Poporului** menționează că dispozițiile art. 6 alin. (1) din Codul penal au mai făcut obiectul controlului de constituționalitate din perspectiva unor critici de neconstituționalitate asemănătoare și că își menține punctul său de vedere reținut în deciziile Curții Constituționale nr. 379 din 26 iunie 2014, nr. 71 din 26 februarie 2015, nr. 381 din 27 mai 2015 și nr. 419 din 16 iunie 2016, prin care excepțiile de neconstituționalitate au fost respinse.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 6 alin. (1) din Codul penal, având următorul cuprins: *„Când după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare și până la executarea completă a pedepsei închisorii sau amenzii a intervenit o lege care prevede o pedeapsă mai ușoară, sancțiunea aplicată, dacă depășește maximul special prevăzut de legea nouă pentru infracțiunea săvârșită, se reduce la acest maxim.”*

13. În susținerea neconstituționalității normelor penale criticate, autorul excepției invocă încălcarea prevederilor constituționale ale art. 15 alin. (2) referitoare la principiul neretroactivității legii, art. 16 alin. (1) privind egalitatea în drepturi a cetățenilor și ale art. 124 alin. (2) potrivit cărora justiția este unică, imparțială și egală pentru toți.

14. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că dispozițiile art. 6 alin. (1) privind aplicarea legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei au mai constituit obiect al controlului de constituționalitate. Astfel, prin numeroase decizii, Curtea a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. 6 alin. (1) din Codul penal sunt constituționale în raport cu criticile formulate (în acest sens, Decizia nr. 379 din 26 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 590 din 7 august 2014, Decizia nr. 489 din 25 septembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 840 din 18 noiembrie 2014, Decizia nr. 505 din 7 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 907 din 15 decembrie 2014, Decizia nr. 710 din 27 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 27 din 14 ianuarie 2015, Decizia nr. 57 din 24 februarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 257 din 17 aprilie 2015, Decizia nr. 62 din 24 februarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 237 din 7 aprilie 2015, Decizia nr. 206 din 31 martie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 375 din 29 mai 2015, și Decizia nr. 209 din 31 martie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 352 din 21 mai 2015).

15. În considerentele deciziilor sale, Curtea a reținut, referitor la pedepsele definitive, prin aplicarea legii penale mai favorabile, că legiuitorul nu a înțeles să repună în discuție criteriile de stabilire și individualizare a sancțiunii, ci numai să înlăture de la executare acea parte din sancțiune care excedează maximumului prevăzut de legea nouă, respectiv acea sancțiune mai grea care nu mai este prevăzută de legea nouă. De asemenea, Curtea a observat existența anumitor diferențe și în ceea ce privește aplicarea retroactivă a legii noi, ce intervine după ce hotărârea de condamnare a rămas definitivă. Spre deosebire de situațiile tranzitorii propriu-zise, numărul criteriilor folosite pentru determinarea caracterului mai favorabil al legii noi, în cazul pedepselor definitiv aplicate, este mai mic, ele reducându-se la limitele de pedeapsă prevăzute în cele două legi și la cauzele legale de modificare a acestor limite. Astfel, Curtea a reținut că legea nouă poate să prevadă o pedeapsă mai ușoară, dar sancțiunea aplicată fie să depășească maximumul special prevăzut de legea nouă pentru infracțiunea săvârșită, fie să nu depășească acest maxim. Dacă în primul caz se ajunge la executarea unei sancțiuni care nu are corespondent în legea penală în vigoare, acest raționament nu mai subzistă în cea de-a doua ipoteză. Curtea a apreciat că în cea de-a doua ipoteză este vorba despre punerea în balanță a dreptului unei persoane condamnate la aplicarea legii penale mai favorabile, descris mai sus, și a altor drepturi sau valori constituționale, precum principiul securității raporturilor juridice și autoritatea de lucru judecat, care pot contracara parțial sau complet acest drept.

Astfel, legiuitorul, având sarcina de a echilibra intensitatea încălcării drepturilor fundamentale ale persoanei condamnate și valorile care justifică această încălcare, a eliminat aplicarea facultativă a legii penale mai favorabile din Codul penal. Luând în considerare cele statuate în jurisprudența proprie, dar și în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții de Justiție a Uniunii Europene referitor la principiul autorității de lucru judecat, Curtea a constatat că legiuitorul a limitat aplicarea legii penale mai favorabile în cazul hotărârilor definitive numai la acele cazuri în care sancțiunea aplicată depășește maximumul special prevăzut de legea nouă pentru infracțiunea săvârșită, fără ca în acest mod să fie încălcat art. 15 alin. (2) din Constituție.

16. Așadar, pentru realizarea scopului respectării principiului legalității pedepselor, legiuitorul a consacrat în art. 6 alin. (1) din Codul penal o excepție de la efectul autorității de lucru judecat al hotărârilor de condamnare definitive, limitată însă la situația în care, până la executarea completă a pedepsei închisorii sau amenzii, a intervenit o lege care prevede o pedeapsă mai ușoară, respectiv maximumul special al acesteia este inferior sancțiunii deja intrate în puterea lucrului judecat, caz în care pedeapsa se reduce la acest maxim. Ca atare, fiind o excepție de la principiul securității raporturilor juridice, care, printre altele, presupune ca dezlegarea dată în mod definitiv oricărui litigiu de către instanță să nu mai poată fi supusă rejudecării, prin aplicarea legii penale mai favorabile în cazul condamnărilor definitive nu se poate ajunge la o reanalizare a cauzei, inclusiv sub aspectul situației de fapt reținute, al încadrării juridice date acesteia și al criteriilor de stabilire și individualizare judiciară a sancțiunii, legiuitorul penal înlăturând de la executare numai acea parte din pedeapsă care depășește maximumul special prevăzut de legea nouă. Cu alte cuvinte, în aplicarea art. 6 din Codul penal este interzisă realizarea unei noi judecăți a cauzei sub toate aspectele sale pentru identificarea legii penale mai favorabile, operațiune care este îngăduită în procedura judiciară în curs de derulare, când stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile se fac prin evaluarea și compararea tuturor instituțiilor de drept penal substanțial incidente.

17. În prezenta cauză autorul solicită admiterea excepției de neconstituționalitate în sensul pronunțării Curții Constituționale asupra aplicării art. 6 alin. (1) din Codul penal fără a se lua în calcul cauzele de majorare a pedepsei cu 1/2 în caz de recidivă. Din examinarea excepției de neconstituționalitate, astfel cum a fost formulată, rezultă că, în realitate, aceasta nu vizează constituționalitatea textului criticat, aspectele invocate de autor privind o situație ce ține de competența Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, în procedura reglementată la art. 475 și următoarele din Codul de procedură penală, așa încât excepția urmează a fi respinsă ca inadmisibilă.

18. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6 alin. (1) din Codul penal, excepție ridicată de Florin Sandu în Dosarul nr. 4.827/236/2017 al Judecătoriei Giurgiu — Secția penală.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătoriei Giurgiu — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 15 octombrie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Mihaela Ionescu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 634

din 15 octombrie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 307 alin. (1) din Codul penal

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Mihaela Ionescu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror
Marinela Mincă.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 307 alin. (1) din Codul penal, excepție ridicată de Marian-Dănuț Iacob în Dosarul nr. 1.926/1/2016 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.519D/2017.

2. La apelul nominal se prezintă autorul excepției. Lipsesc celelalte părți, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul autorului, care solicită admiterea excepției de neconstituționalitate, reiterând motivele formulate în notele scrise aflate la dosar, în plus precizând că într-un alt dosar, disjuns din dosarul de fond, procurorul a dispus soluția de clasare.

4. Reprezentantul Ministerului Public, având cuvântul, solicită respingerea ca nefondată a excepției de neconstituționalitate. În acest sens reține că textul de lege criticat respectă condițiile de claritate și previzibilitate. Precizează că, potrivit concepției noului Cod penal, infracțiunea reglementată la art. 307 alin. (1) este o infracțiune de serviciu. Prin această incriminare legiuitorul a realizat protejarea fondurilor naționale alocate într-un anumit scop autorităților și instituțiilor, astfel cum sunt protejate fondurile europene prin art. 18² din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție. Apreciază că textul de lege criticat exprimă în mod clar conduita de la care este oprit funcționarul public, atât timp cât vorbește tocmai despre încălcarea prevederilor legale, astfel încât nu există similitudine cu sintagma „*îndeplinește în mod defectuos*”, prevăzută la infracțiunea de abuz în serviciu, Decizia Curții Constituționale nr. 405 din 15 iunie 2016 nefiind aplicabilă *mutatis mutandis*, astfel cum se solicită.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

5. Prin Încheierea din 19 septembrie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 1.926/1/2016, **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 307 alin. (1) din Codul penal**. Excepția a fost ridicată de Marian-Dănuț Iacob în soluționarea cauzei penale privindu-l și pe autorul excepției, trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunii de deturnare de fonduri, în forma continuată, prevăzută de art. 307 alin. (1) din Codul penal cu aplicarea art. 35 alin. (1) din Codul penal.

6. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține, în esență, că prevederile criticate sunt neconstituționale, întrucât au o formulare vagă, fiind lipsite de previzibilitate și, în consecință, contrare principiului legalității. Totodată, în motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul compară dispozițiile art. 307 alin. (1) din Codul penal cu dispozițiile art. 297 din Codul penal referitoare la abuzul în serviciu, susținând că cele statuate în deciziile Curții Constituționale nr. 392 din 6 iunie 2017 și nr. 405 din 15 iunie 2016 sunt aplicabile *mutatis mutandis* și în cazul prevederilor penale criticate. Susține că sintagma „*fără respectarea prevederilor legale*” este neclară și, prin urmare, de natură a crea confuzie în aplicarea legii, în motivare făcând analogie cu cele statuate în Decizia Curții Constituționale nr. 405 din 15 iunie 2016, cât privește sintagma „*îndeplinește în mod defectuos*” din cuprinsul art. 297 din Codul penal. De asemenea susține că, prin nereglementarea unui prag valoric al pagubei produse peste care fapta să constituie infracțiune, se încalcă principiul proporționalității, precum și principiul previzibilității legii penale.

7. **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția penală** apreciază că pot exista aspecte de neconstituționalitate, prin raportare la principiile expuse în deciziile Curții Constituționale nr. 405 din 15 iunie 2016 și nr. 392 din 6 iunie 2017, care fac necesară examinarea pe fond a cererii de sesizare de către autoritatea competentă, printre altele, și cu privire la criteriul/criteriile de delimitare dintre ilicitul civil și ilicitul penal cu referire la faptele presupus a constitui deturnare de fonduri.

8. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate invocate.

9. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate invocată este neîntemeiată. În acest sens susține că nu se poate presupune în mod rezonabil că destinatarul normei penale nu are suficiente date pentru a înțelege ce înseamnă îndeplinirea atribuțiilor cu încălcarea prevederilor legale, cu atât mai mult cu cât destinatarii normei penale sunt funcționari publici, care au obligația de a cunoaște rigorile legii în ceea ce privește destinația fondurilor bănești ale unor instituții sau autorități publice. Apreciază că dispozițiile criticate sunt formulate clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure sau echivoce, și reglementează cu claritate conduita de urmat pentru destinatarul normei penale. În ceea ce privește susținerile autorului excepției privind similitudinile textului de lege cu art. 297 din Codul penal și aplicabilitatea argumentelor ce au stat la baza deciziilor Curții Constituționale nr. 392 din 6 iunie 2017 și nr. 405 din 15 iunie 2016, apreciază că acestea sunt nefondate, textul analizat sancționând schimbarea destinației fondurilor bănești ale instituțiilor publice sau autorităților publice „*cu încălcarea legii*”, iar nu îndeplinirea în mod defectuos a unor atribuții de serviciu. Respectarea sau nu a prevederilor legale cu ocazia îndeplinirii unui act privind fondurile bănești ale unor instituții sau autorități publice nu este un fapt ce poate fi supus unor interpretări subiective ale organelor care aplică legea penală, ci, din contră, această formulare a textului de lege respectă pe deplin rigorile privind previzibilitatea legii penale stabilite prin Decizia nr. 405 din 15 iunie 2016. În ceea ce privește nereglementarea unui prag valoric al pagubei, peste

care fapta poate fi considerată infracțiune, subliniază că, spre deosebire de abuzul în serviciu, fapta de deturnare de fonduri este o infracțiune de pericol. Datorită gravității sale sporite, schimbarea destinației fondurilor bănești ori a resurselor materiale alocate unei autorități publice sau instituții publice, fără respectarea prevederilor legale, este sancționată penal indiferent de consecințele produse prin aceasta, astfel încât nu se poate vorbi despre un prag valoric al pagubei produse în acest caz. Precizează că reglementarea unei infracțiuni de pericol este compatibilă cu prevederile constituționale, aprecierea asupra oportunității acesteia fiind atributul exclusiv al legiuitorului, potrivit art. 73 alin. (3) lit. h) din Constituție. Consideră că raționamentul Curții Constituționale, cuprins în deciziile invocate, privind nerespectarea principiului „ultima ratio” și al celui referitor la proporționalitatea sancțiunii penale nu este aplicabil prin analogie în cazul de față, aceste aspecte fiind necesar a fi analizate de la caz la caz de către legiuitor sau de către instanța de contencios administrativ, în funcție de fapta incriminată.

10. Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile autorului excepției, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 307 alin. (1) din Codul penal, având următorul cuprins: *„Schimbarea destinației fondurilor bănești ori a resurselor materiale alocate unei autorități publice sau instituții publice, fără respectarea prevederilor legale, se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani.”*

13. În susținerea neconstituționalității normelor penale criticate, autorul excepției invocă încălcarea atât a prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5) potrivit cărora respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie, ale art. 11 alin. (1) și (2) privind dreptul internațional și dreptul intern, ale art. 16 alin. (1) referitor la egalitatea cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări, ale art. 20 privind tratatele internaționale privind drepturile omului, ale art. 21 alin. (3) teza întâi potrivit căreia părțile au dreptul la un proces echitabil și ale art. 23 alin. (12) potrivit cărora nicio pedeapsă nu poate fi stabilită sau aplicată decât în condițiile și în temeiul legii, cât și a dispozițiilor art. 6 — *Dreptul la un proces echitabil* și art. 7 — *Nicio pedeapsă fără lege*, din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, și art. 17 — *Sustragerea, deturnarea sau altă folosire ilicită de bunuri de către un agent public*, din Convenția Națiunilor Unite împotriva corupției, adoptată la New York la 31 octombrie 2003, ratificată de România prin Legea nr. 365/2004 pentru ratificarea Convenției Națiunilor Unite împotriva corupției, adoptată la New York la 31 octombrie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 903 din 5 octombrie 2004.

14. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că deturnarea de fonduri, incriminată în art. 307 din Codul penal, își are corespondent în art. 302¹ din Codul penal din 1969. În ambele texte de lege incriminarea constă în schimbarea destinației fondurilor bănești ori a resurselor materiale alocate unei autorități publice sau instituții publice, *„fără respectarea prevederilor legale”*; o deosebire față de

reglementarea anterioară, însă, privește condiția ca acțiunea incriminată să producă un anumit rezultat. În art. 302¹ din legea penală anterioară se condiționa existența infracțiunii de deturnare de fonduri de cerința ca fapta să cauzeze o perturbare a activității economico-financiare sau să producă o pagubă unui organ ori unei instituții de stat, deci această faptă avea caracterul unei infracțiuni de rezultat. În art. 307 din Codul penal în vigoare, însă, deturnarea de fonduri nu mai este condiționată de un anumit rezultat, având regimul juridic al unei infracțiuni de pericol.

15. În aceste condiții, Curtea observă că varianta tip a infracțiunii de deturnare de fonduri, reglementată la art. 307 alin. (1) din Codul penal, constă în *„schimbarea destinației fondurilor bănești ori a resurselor materiale alocate unei autorități publice sau instituții publice, fără respectarea prevederilor legale”*. Obiectul juridic special al infracțiunii de deturnare de fonduri îl constituie relațiile sociale privitoare la normala desfășurare a activității unei autorități publice sau instituții publice condiționată, printre altele, și de respectarea disciplinei financiare care impune folosirea fondurilor bănești și a resurselor materiale în conformitate cu dispozițiile legale care reglementează această materie. Elementul material al laturii obiective constă în realizarea unei acțiuni de schimbare a destinației fondurilor bănești ori a resurselor materiale alocate unei autorități publice sau instituții publice spre alte obiective decât cele stabilite prin bugetul de stat. Cu alte cuvinte, elementul material constă în săvârșirea unei acțiuni de schimbare, fără respectarea procedurii instituite în acest sens, a destinației fondurilor bănești sau a resurselor materiale alocate unei autorități sau instituții publice, urmând ca acestea să fie folosite în alte scopuri decât cele stabilite inițial, cu încălcarea dispozițiilor legale care reglementează utilizarea valorilor respective. În situația în care „legea” permite schimbarea destinației fondurilor bănești ori a resurselor materiale, această activitate nu se încadrează în conținutul infracțiunii, schimbarea folosinței fondurilor ori resurselor, pentru alte obiective, fiind necesar a se realiza în condițiile și cu aprobările legale.

16. Așa încât Curtea reține că, pentru ca acțiunea de schimbare a destinației fondurilor bănești ori a resurselor materiale alocate unei autorități publice sau instituții publice să constituie elementul material al infracțiunii de deturnare de fonduri, se cere ca aceasta să se efectueze *„fără respectarea prevederilor legale”*, adică a acelor prevederi care reglementează posibilitatea unei schimbări a destinației acestor fonduri. În ceea ce privește conceptul de „lege”, Curtea a observat, în Decizia nr. 405 din 15 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 517 din 8 iulie 2016, paragrafele 62 și 63, că acesta are mai multe înțelesuri în funcție de distincția ce operează între criteriul formal sau organic și cel material. Potrivit primului criteriu, legea se caracterizează ca fiind un act al autorității legiuitoare, ea identificându-se prin organul chemat să o adopte și prin procedura ce trebuie respectată în acest scop. Această concluzie rezultă din coroborarea dispozițiilor art. 61 alin. (1) teza a doua din Constituție, conform cărora *„Parlamentul este [...] unica autoritate legiuitoare a țării”*, cu prevederile art. 76, 77 și 78, potrivit cărora legea adoptată de Parlament este supusă promulgării de către Președintele României și intră în vigoare la trei zile după publicarea ei în Monitorul Oficial al României, Partea I, dacă în conținutul său nu este prevăzută o altă dată ulterioară. Criteriul material are în vedere conținutul reglementării, definindu-se în considerarea obiectului normei, respectiv a naturii relațiilor sociale reglementate. În ceea ce privește ordonanțele Guvernului, Curtea a reținut că, elaborând astfel de acte normative, organul administrativ exercită o competență prin atribuire care, prin natura ei, intră în sfera de competență legislativă a Parlamentului. Prin urmare, ordonanța

nu reprezintă o lege în sens formal, ci un act administrativ de domeniul legii, asimilat acesteia prin efectele pe care le produce, respectând sub acest aspect criteriul material. În consecință, întrucât un act juridic normativ, în general, se definește atât prin formă, cât și prin conținut, legea în sens larg, deci cuprinzând și actele asimilate, este rezultatul combinării criteriului formal cu cel material. Astfel, Curtea a reținut că ordonanțele și ordonanțele de urgență ale Guvernului, sub aspect material, conțin norme de reglementare primară, având o forță juridică asimilată cu a legii. Mai mult, Curtea a observat că, potrivit art. 115 alin. (3) din Legea fundamentală, „dacă legea de abilitare o cere, ordonanțele se supun aprobării Parlamentului, potrivit procedurii legislative”, iar potrivit alin. (7) al aceluiași articol, ordonanțele de urgență „cu care Parlamentul a fost sesizat se aprobă sau se resping printr-o lege (...)”.

17. În lumina considerentelor anterior menționate, Curtea reține că, prin activitatea lor, autoritatea publică și instituția publică satisfac un interes general, acestea fiind necesar să își administreze fondurile bănești și resursele materiale repartizate de la buget ori provenite din finanțările obținute sau garantate din fondurile publice, ținând seama de destinația acestora. Nu este îngăduit să se modifice destinația fondurilor spre alte direcții „fără respectarea prevederilor legale”, chiar dacă asemenea modificări ar fi justificate de bunul mers al instituției. Asemenea fapte prezintă pericol social, întrucât fondurile bănești și resursele materiale sunt acordate cu o anumită destinație, pentru realizarea anumitor obiective, considerate necesare pentru comunitate, iar cei care le folosesc în alte scopuri perturbă activitatea unității în cauză, a instituțiilor sau autorităților care le alocă ori aprobă, afectând, totodată, și exercitiul bugetului de stat. În aceste condiții, respectarea regulilor de disciplină este importantă pentru realizarea în mod corespunzător a bugetului de stat, aceasta fiind justificarea protejării sale prin intermediul legii penale, în condițiile în care, în această materie, sfera normativă este mai largă și cuprinde pe lângă legi (ale bugetului de stat) și ordonanțe ale Guvernului (privind întărirea disciplinei financiare) și acte de nivel inferior acestora, cum ar fi hotărâri ale Guvernului ori ordine ale ministrului finanțelor publice (de aprobare a formatului și structurii bugetului de venituri și cheltuieli). Curtea reține însă că, în această materie, deși legislația primară poate fi detaliată prin intermediul adoptării unor acte de reglementare secundară, potrivit art. 4 alin. (3) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, actele normative date în executarea legilor și a ordonanțelor Guvernului se emit doar în limitele și potrivit normelor care le ordonă.

18. În prezenta cauză autorul excepției susține că sintagma „fără respectarea prevederilor legale” este neclară și, prin urmare, de natură a crea confuzie în aplicarea legii, în motivare făcându-se analogie cu cele statuate în Decizia Curții Constituționale nr. 405 din 15 iunie 2016 cât privește sintagma „îndeplinește în mod defectuos” din cuprinsul art. 297 din Codul penal.

19. Examinând susținerile autorului excepției, Curtea observă că, în legătură cu aspectele invocate, în cazul infracțiunii de abuz în serviciu, instanța de control constituțional a statuat, în decizia precitată, că neîndeplinirea ori defectuoșitatea îndeplinirii unui act trebuie să se raporteze la atribuții de serviciu prevăzute în acte normative cu putere de lege. Curtea a reținut că, în cazul infracțiunii de abuz în serviciu, neîndeplinirea unui act și îndeplinirea defectuoasă a unui act reprezintă modalități de realizare a elementului material al laturii obiective a infracțiunii de abuz în serviciu. Infracțiunea de abuz în serviciu, fiind una de rezultat, se consumă în momentul producerii unei pagube sau a unei vătămări a drepturilor sau a intereselor legitime ale unei persoane fizice sau juridice, prin

neîndeplinirea sau îndeplinirea, prin încălcarea legii, a unui act ce intră în sfera atribuțiilor de serviciu ale subiectului activ.

20. Curtea reține că infracțiunea de deturnare de fonduri poate fi considerată o formă specială a infracțiunii de abuz în serviciu, întrucât presupune realizarea unui act contrar atribuțiilor de serviciu de către un funcționar, care schimbă, prin încălcarea prevederilor legale, destinația fondurilor bănești ori a resurselor alocate. Spre deosebire de infracțiunea de abuz în serviciu, însă, în cazul infracțiunii de deturnare de fonduri fapta se realizează prin schimbarea destinației fondurilor bănești ori a resurselor materiale alocate unei autorități publice sau instituții publice, „fără respectarea prevederilor legale”, existența infracțiunii nefiind condiționată de producerea unui rezultat. Astfel, fiind o infracțiune de pericol, infracțiunea de deturnare de fonduri se consumă în momentul săvârșirii acțiunii incriminate, respectiv în momentul schimbării destinației fondurilor bănești ori a resurselor materiale alocate unei autorități publice sau instituții publice. Or, sumele de bani și resursele materiale din fondul public, satisfăcând un interes general, trebuie folosite conform destinației stabilite, cu respectarea întocmai a disciplinei bugetare. Subiectul activ nemijlocit deși nu este determinat printr-o anumită calitate, deturnarea de fonduri nu poate fi săvârșită în mod nemijlocit decât de funcționarul public care administrează aceste fonduri și resurse materiale alocate unei autorități publice sau instituții publice și care are obligația de a nu schimba destinația acestora și de a cunoaște atât prescripțiile legislației primare — legi și ordonanțe, cât și conținutul actelor de reglementare secundară care vin să detalieze legislația primară în această materie. Tocmai din acest motiv, în cazul infracțiunii de deturnare de fonduri, sintagma „fără respectarea prevederilor legale” are în vedere o sferă normativă mai largă, așadar, atât dispozițiile legislative de nivel primar, cât și cele de nivel secundar, prin aceasta nefiind încălcate prevederile constituționale ale art. 1 alin. (5).

21. Pentru considerentele dezvoltate în precedent nu se poate reține nici încălcarea, prin norma penală criticată, a egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări, iar prevederile constituționale și convenționale referitoare la dreptul la un proces echitabil nu sunt aplicabile în cauza de față, acesta fiind un drept procedural, în vreme ce obiect al prezentei excepții de neconstituționalitate îl constituie dispoziții de drept penal substanțial.

22. Cât privește invocarea de către autorul excepției a Convenției Națiunilor Unite împotriva corupției, adoptată la New York la 31 octombrie 2003, ratificată de România prin Legea nr. 365/2004 pentru ratificarea Convenției Națiunilor Unite împotriva corupției, adoptată la New York la 31 octombrie 2003, Curtea reține că acestea constituie cadrul general în materie, în condițiile în care art. 17 reglementează „Sustragerea, detumarea sau altă folosire ilicită de bunuri de către un agent public”, legiuitorul național având competența de a incrimina faptele de corupție potrivit politicii penale din propriul stat. De altfel, în ceea ce privește incriminarea unei fapte, Curtea Constituțională, în jurisprudența sa, a statuat că dispozițiile legale incriminatoare constituie o expresie a prevederilor art. 23 alin. (12) din Constituție, potrivit cărora „Nicio pedeapsă nu poate fi stabilită sau aplicată decât în condițiile și în temeiul legii”, precum și a celor ale art. 73 alin. (3) lit. h), care reglementează competența legiuitorului de a stabili infracțiunile, pedepsele și regimul executării acestora. În temeiul dispozițiilor constituționale menționate, legiuitorul este liber să aprecieze atât pericolul social în funcție de care urmează să stabilească natura juridică a faptei incriminate, cât și condițiile răspunderii juridice pentru acea faptă (Decizia nr. 1.205 din 20 septembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 795 din 9 noiembrie 2011). Astfel, dacă prevederile art. 73 alin. (3) lit. h) din Constituție indică autoritatea competentă să

reglementeze infracțiunile — Parlamentul, respectiv Guvernul pe calea delegării legislative constituționale, relațiile sociale reglementate, procedura și majoritatea de vot necesare incriminării, dispozițiile art. 23 alin. (12) din Constituție implică exigența ca infracțiunile și pedepsele să fie stabilite numai printr-un act normativ cu forță de lege. Așadar, potrivit rolului său constituțional de unică autoritate legiuitoare a țării, prevăzut la art. 61 alin. (1) din Legea fundamentală, Parlamentul s-a plasat în interiorul marjei sale de apreciere în incriminarea faptei de deturnare de fonduri.

23. Totodată, raportat la critica privind nereglementarea unui prag valoric al pagubei produse prin săvârșirea infracțiunii, Curtea reamintește că, în actuala reglementare, pentru realizarea elementului material al infracțiunii de deturnare de fonduri, norma de incriminare nu mai prevede producerea unei consecințe de natură materială sau vreo pagubă în patrimoniul autorității publice sau instituției publice, prin schimbarea destinației fondurilor bănești sau resurselor materiale alocate acestora. Prin această eliminare, existența infracțiunii nu mai este condiționată de producerea unui rezultat, ceea ce înseamnă că deturnarea de fonduri a devenit o infracțiune de pericol. Odată efectuată acțiunea incriminată în condițiile descrise în art. 307 din Codul penal se creează o stare de pericol privind desfășurarea normală a activității autorității publice sau instituției publice ale căror fonduri bănești sau resurse materiale au fost deturnate cu încălcarea prevederilor legale în materie, astfel încât reglementarea unui prag valoric al pagubei, astfel cum solicită autorul excepției, nu se justifică. Cu toate acestea, Curtea observă că în actualul Cod penal este incriminată și o variantă agravată, într-un text distinct, alături de alte fapte de serviciu care au produs consecințe deosebit de grave, text poziționat la finele capitolului „*Infracțiuni de serviciu*”, la art. 309.

24. Cu referire la acest aspect, Curtea reține că și în alte state europene deturnarea de fonduri este incriminată fără a se reglementa un prag valoric al pagubei, infracțiunea având natura juridică a unei infracțiuni de pericol. Astfel, în Belgia, art. 240 din Codul penal prevede că se pedepsește cu închisoare între 5 și 10 ani și cu amendă între 500 și 100.000 de euro orice persoană care exercită o funcție publică și care deturnează fonduri publice sau private, titluri înlocuitoare ale acestora, înscrisuri, titluri, acte, titluri mobiliare care sunt în posesia sa, în virtutea funcției pe care o ocupă. În Franța, art. 432—15 din Codul penal stabilește că fapta unei persoane care exercită o funcție publică de a distruge, deturna sau sustrage un act sau un titlu, fonduri publice sau private, valori, piese sau titluri înlocuitoare ale acestora, sau orice

alt obiect care i-a fost încredințat în virtutea funcției sau misiunii sale, se pedepsește cu 10 ani de închisoare și cu o amendă de 1.000.000 de euro, care poate ajunge la 2.000.000 de euro prin adăugarea valorii produsului infracțiunii (dar fără a depăși acest prag maxim). În Luxemburg, art. 240 din Codul penal prevede că se pedepsește cu închisoare între 5 și 10 ani orice persoană care exercită o funcție publică și care deturnează fonduri publice sau private, titluri înlocuitoare ale acestora, înscrisuri, titluri, acte, titluri mobiliare care sunt în posesia sa, în virtutea funcției pe care o ocupă. În Olanda, secțiunea 359 din Codul penal prevede o pedeapsă cu închisoarea de până la 6 ani sau cu amenda de a cincea categorie pentru funcționarul public sau persoana însărcinată, permanent sau temporar, cu o obligație publică, care deturnează intenționat bani sau alte bunuri pe care le are în posesie în virtutea funcției sale ori care permite unei alte persoane să deturneze aceste fonduri ori care ajută o altă persoană în asemenea acte în calitate de complice. În Portugalia, art. 376 din Codul penal instituie pedeapsa cu 120 de zile-amendă sau cu închisoarea de până la un an pentru funcționarul care utilizează sau permite unui terț să utilizeze, în alte scopuri decât cele pentru care sunt destinate, bunuri mobile de valoare semnificativă, publice sau private, pe care le-a primit, care se află în posesia sa ori îi sunt accesibile în virtutea funcției sale. Aceeași pedeapsă este aplicabilă și funcționarului care alocă bani publici într-un *scop de interes public diferit de cel pentru care sunt alocați în mod legal*, în absența unor motive speciale care să justifice acest lucru. În Slovenia, art. 257a din Codul penal impune o pedeapsă cu amendă sau cu închisoare între 3 luni și 5 ani pentru funcționarul sau persoana autorizată să administreze fonduri publice *care încalcă intenționat reglementări legale*, nu-și îndeplinește obligația de supraveghere a acestora, cauzează sau permite folosirea ilegală sau necorespunzătoare a fondurilor în cauză, iar prin aceasta provoacă daune majore bunurilor respective, daune pe care putea să le anticipeze. Dacă au fost cauzate daune substanțiale fondurilor administrate, făptuitorul va fi pedepsit cu amendă sau cu închisoare între 1 și 8 ani. Subiectul activ al acestei infracțiuni poate fi o persoană fizică sau juridică însărcinată cu furnizarea de servicii publice sau alte activități de interes public ori care furnizează bunuri publice în baza unui contract de concesiune sau al unui alt drept exclusiv sau special. Fondurile publice desemnează bunuri mobile sau imobile, bani și alte forme de active financiare ale statului, ale comunităților locale, ale Uniunii Europene sau ale altor persoane juridice de drept public.

25. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Marian-Dănuț Iacob în Dosarul nr. 1.926/1/2016 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală și constată că dispozițiile art. 307 alin. (1) din Codul penal sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 15 octombrie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Mihaela Ionescu

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI**GUVERNUL ROMÂNIEI****HOTĂRĂRE****privind suplimentarea bugetului Ministerului Finanțelor
Publice pe anul 2019 din Fondul de rezervă bugetară la
dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2019**

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 30 alin. (2) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se aprobă suplimentarea bugetului Ministerului Finanțelor Publice pe anul 2019 cu suma de 912.500 mii lei, reprezentând credite de angajament și credite bugetare, la capitolul 54.01 „Alte servicii publice generale”, titlul XI „Alte cheltuieli”, articolul 59.17 „Despăgubiri civile”, din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2019.

Art. 2. — (1) Sumele alocate potrivit prezentei hotărâri vor fi utilizate pentru plata hotărârii arbitrale din Dosarul arbitral nr. ARB/05/20, pronunțată de Curtea de Arbitraj Internațională a Centrului Internațional pentru Reglementarea Diferendelor Relative la Investiții.

(2) Ordonatorul principal de credite răspunde de modul de utilizare, în conformitate cu dispozițiile legale, a sumei alocate potrivit prevederilor art. 1.

Art. 3. — Se autorizează Ministerul Finanțelor Publice să introducă, la propunerea ordonatorului principal de credite, modificările corespunzătoare în structura bugetului de stat și în volumul și structura bugetului Ministerului Finanțelor Publice pe anul 2019.

PRIM-MINISTRU
LUDOVIC ORBAN

Contrasemnează:
Ministrul finanțelor publice,
Vasile-Florin Cițu

București, 13 decembrie 2019.
Nr. 917.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

5 948493 228882